

MASHINAIKAN UTE CANADA UTIPENITAMUNA KIE MUK^U UA ISHINIUIN

Tshissenitakuen ne Canada ishi pimuteu e nishtauapamat Tshishe-Manitu kie e nikanishtaht tipenitamuna:

E pitshitinikan tipenitamuna kie muk^U ishi inniui

1. Ne tipenitamuna kie ne uashiniinni mashinaikan Apu tshi uashtuikanit ut takuaitseuna, neme takut tshetshi miam ishpitenitakuet kie et tshi uapatanianut neme miam takut tshetshi ishi minuenimit ne ua ishi-inniut innu.

Ne takut tshi ishi-inniui

2. Nete kassinu nete takun tipenitamuna: *a)* muk^U ua ishi mamitunenitimin kie ua ishi aiamiain; *b)* manitunenitamun, tapuetatshishun, e itenitaman kie e ishi uitamin tshakuan, nete iat e mashinaishanut kie e ishi pimutakan aimun; *c)* nete nitshishkatun; *d)* nete mamuituna.

Tipenitamuna e ishi minushkakuat auen

3. Kassinu innu ute Canada tshi mashinatautshishu kie nete takuaitseuna e nete ut e utshipan kie nete tshishe-utshimat. 4.(1) Ne utatusseunua e ishi nakuninit ne takuaitseuna-tshishe-utshimat kie ne ne i nitshishkatunanut katshi nani patatat-tatupupunna mishkututannuat neme katshi mashinatautshishunanut. (2) Utatusseun anitshenat takuaitseuna-tshishe-utshimat kie ne ne i nitshishkatunanut tshipatshi pitshitiniminu nenu tshishe-utshimau kie mak nenu ka takuaitsheu-mashinaikana ka aiatiniminit akuetu pashtisseiminit patetat-tatupupunna miam nitipinanut, piteshkuanit kie mak mitshiminanit, mishue e tatau eka minishkakuat nenu e pitshitinikanit kie mak anu peikumitashimitinnu tshishe-utshimauat eka tapuetakau. 5. Katshi kutunnue-pishimua ashu nish nitshishkatunanut nete tshishe-utshimat kie tshishe-utshimasset takuaitseuna ka aiatininit

Utipenitamun innu anite tshe apit kie minu-papamuteuan

6.(1) Kassinu ute Canada ka utshiman innu tshetshi apu, kie tshetshi unnuui kie pitsheu ute Canada. (2) Kassinu innu ka apit kie ka mashinatuakan ute Canada tshi: *a)* kassinu ute Canada tshi papamuteu kie tshi natshi apu; *b)* kassinu anite uiesh ute pitishu Canada tshi natshi atusseu. (3) Ne tipenitamuna ka mashinateuan nete 2 e pimapekashtet tapitin nete: *a)* ne takuaitseuna kie e apitshitanikau nete e ishi pimutanut nete e apiek^U, eka tapishkatumikuet ne takuaitsheun ne auenitshen nete ushkat ka apit kie kassinu e takuaukuat auen; *b)* takuaitseuna tshetshi minupat ute auen kie tshetshi uauitshikan auen (4) Ne (2) mak (3) apu ka pimapekashtet apu tshitimatshemukanikau kutaka takuaitseuna, atusseukan tshetshi tutanikau tshetshi minutanikau, nete e taiek, kie mak uauitshianit ka tshitimaushit kie mak ka animiutau utiniunuat kie mak shuniat, ne tshitapatakan ne ishpish atusseutau auenitshenat etatu nashik e takuet.

E ishi pitshitinikan nete kaueueshtakan kie mak takuaitseuna.

7. Kassinu auen kunenitam^a tipenitamunnu tshetshi inniut, tshetshi minupat auen, tshetshi akua tutuakan; kie apu tshi katshitaikanit nenu e tshishpeuatakuet takuaitseuna. 8. Kassinu auen kunenitam^a tipenitamuna tshetshi eka nashinitshekanituan, kie mak kie makunikininit kie mak utinikanit uteitapishtau. 9. Kassinu auen kunenitam^a tipenitamuna tshetshi eka shetshen makunan kie mak uenapissish ka makunan auen. 10. Kassinu auen kunenitam^a tipenitamuna, miam mate a makunan kie e tshipuakan: *a)* tshetshi uitamuakan e utshepinanut tshakuanu uet makunakan kie mak tshipuakan *b)* tshetshi kunenimat kaimishinit kie tshi uitamuakan nenu utipenitamun *c)* tshetshi eka ueuetishuatakan, kie uin e tshi aiatinitshishut kie, minupanit tshetshi uinuistishinakan. 11. Kassinu auen ka makunakan tshi: *a)* tshi uitamuakan tshakuanu e itamenimakan; *b)* tshetshi uipat tipapeikuakan; *c)* Tshetshi eka ushkuishuakan tshetshi mamishitshishut kie mak uauitak nenu ka ishi itamenimakan nenu e ishi mamishimakan; *d)* tshi ishi pimipiniakan miam eka ut matshitutak eshk^U eka tshi ueueshiakan kie mak pitshishtakauan; *e)* tshetshie eka tshitaimuakan tshetshi unuistishinakan kie mak tshi minakan tshi unuit e tshishsikashut; *f)* Muk^U miam mate shimakanishiu nashuakan, takut tshi apitshianit ka pitshishtaitsheshit, miam takut tshi makunakan etatu anu patetat-tatupunnuan akuetu kie mak takut tshi mishta-makunakan *g)* Tshetshi eka itamenimakan, nenu aitunnu ne miam ka ishpant, aput tut ishi pimipitakan miam tshi ut matshitutak^a ute Canada kie mak nete ait Canada kie mak ute eshpishitimikat assit kie apu tshi ishi nishtaupatanit miam tshi mishta-matshitutak e ishi nishtuapatakanit ute assit; *h)* kie tshetshi eka kau pipimiakan ka ueueshtakan nenu peik tshakuanu ka itamenimakan, kie tshetshi eka kau auenimakan nenu peik^U tshakuanu shash e tshi itameniman; *i)* tshetshi ashtanite anuenimakan nenu ka itamenimakan, miam nenu katu tshetshi eka mishta-auenimakan nenen katshi pitshishtauan miam mishkutunikan neme auen e ishi anuenimakan nemenu ka makunakan kie nemenu minakan tshe ishi anuenimakan. 12. Kassinu auen kunenitam^a tipenitamuna tshetshi eka nekatshikan kie mak tshi mishta auenimakan kie mak shetshen anuenimakan. 13. Kassinu auen kunenitam^a tipenitamuna tshetshi eka apitshitaninit nenu ka ishi uauitakan neme mekuat ka ueueshiakan, muk^U tshiam nenu e tshi katshinat kie mak kuetshishtapeukatautshishut. 14. Ne eka katshi nashak nenu ka ueueshtakan, usham^U apu nishtutak kie mak apu ishi aimit nenu e ishi aimit kutusseshinit, usham^U apu petakau, tshi nanatuenitameuat ka ashu-uitamatshenit

Tipenitamuna kassinu auen tapishkut tshi tutuakan

15.(1) Ne takuaitsheun ishinakuen tshetshi kassinu auen katshitaikuat kie apu auen tatipan tutuakan, kassinu aeun tshi akua tutuanu, tan ua ishi ishiniut, miam mate ait eshi nakushit, miam mate pinituk, innuat, mashinuat, uinipaunu, ka ishi-aimiat, ishkueuat, napeuat, e tatupineshit auen, ka massit kie mak mitunenitshikan akushunnu ka kunenitak^U. Ne (2) mak (1) apu ka pimapekashtet apu tshitimatshemukanikau kutaka takuaitseuna, atusseukan tshetshi tutanikau tshetshi uauitshianit kie mak minunanit auenitshenat ka animiutau tan ua ishi ishiniut, miam mate ait eshi nakushit, miam mate pinituk, innuat, mashinuat, uinipaunu, ka ishi-aimiat, ishkueuat, napeuat, e tatupineshit auen, ka massit kie mak mitunenitshikan akushunnu.

E ishi aaminanut ute Canada

16.(1) Mishtakushiu-aimun mak akanishau-aimun ekuen ne nish e nishtuapatanikau ute Canada; kunenitamuet tipenitamuna, nishtuapatamuna kie ekuet e ishi aaminanut nete tshishe-utshimauatshuat. (2) Mishtakushiu-aimun mak akanishau-aimun ekuen ne nish e nishtuapatanikau nete Nouveau-Brunswick; kunenitamuet tipenitamuna, nishtuapatamuna kie ekuet e ishi aaminanut nete Nouveau-Brunswick tshishe-utshimauatshuat. (3) ume mashinaikan apu muk^U tshiam nete tshishe-utshimat kie mak takuaitsheun tshishe-utshimat tshetshi kassinu auen tutuakan tshetshi mishtikushiu-aiminanut kie akanishau-aiminanut. 16.1(1) Ne ka mishtikushiu-aimitau kie anitshenat ka akanishau-aimitau nete Nouveau-Brunswick kunenitamuet

tipenitamunnu kie tapushkut tutuanut, kie tshetshi tshishkutamuakanitau kie atusseshtuakanitau nenu e ishi nishtutakau kie ishpitenimakanitau kie akua tutuakanitau. (2) ishinakanu utatusseun ne takuaitshen-tshishe-utshimau kie ne tshishe-utshimau tshetshi nishtuapamakanitau, utipenitamunau ne (1) e pimapekashtet e ishi mashinatet. 17.(1) Kassinu auen tshetshi mishtikushiu-aimu kie tshi akanishau-aimu neme e utshimau-aiminanut kie nete tshishe-utshimat.(2) Kassinu auen tshetshi mishtikushiu-aimu kie tshi akanishau-aimu neme e utshimau-aiminanut kie nete tshishe-utshimat takuaitshen tshishe-utshimat. 18.(1) Takuaitshen, shashish mashinaikan, mashinaikana ka iatunanut kie mashinaikan ka ishi imuatakan nete tshishe-utshimat mishtukushiu-itashteu kie akanishau-itashteu, ne nishuit e ishi aiminanut kie ne takuaitshen kie ne tukat mashinaikan tapishput e ishpitenitakuet. (2) Takuaitshen, shashish mashinaikan, mashinaikana ka iatunanut kie mashinaikan ka ishi imuatakan nete tshishe-utshimat ute Nouveau-Brunswick mishtukushiu-itashteu kie akanishau-itashteu, ne nishuit e ishi aiminanut kie ne takuaitshen kie ne tukat mashinaikan tapishput e ishpitenitakuet. 19.(1) Kassinu auen tshetshi mishtikushiu-aimu kie tshi akanishau-aimu nete e utshimau-aiminanut kie nete kaueueshtakan nete tshishe-utshimau ka tshimitat kie ne ishi pimutet.(2) kassinu auen tshi mishtikushiu-aimu kie akanishau-aimu nete e utshimau-aiminanut kie ka ueueshtakan nete Nouveau-Brunswick kie kassinu tshakuan e ishi katshitauet. 20.(1) Auen ka ui mishtikushiu-aimit tshi mishtukushiu aimu, ute Canada, ui imiat nenu ka tshishe-utshimau atussenit kie mak nete ka takuaitshenit nete utaua-tshishe-utshimautshuapit kie tshetshi atusseshtuanu nenu e ishi nishtutak, nenu uin e ishi aimit: a) ne mishtikushiu-aimun kie akanishau-aimun mitshetuan nanatunitanun kie apitin; b) ne mishtikushiu-aimun kie ne akanishau-aimun ne mashinatshetshuap nenu e ishi atusset. (2) Auen ka ui mishtikushiu-aimit tshi mishtukushiu aimu, nete Nouveau-Brunswick, ui imiat nenu ka tshishe-utshimau atussenit kie mak nete ka takuaitshenit nete utaua-tshishe-utshimautshuapit kie tshetshi atusseshtuanu nenu e ishi nishtutak, nenu uin e ishi aimit 21. Ne 16 nuash 20 ka pimapekashtet, ne e uauitakan mishtukushiu-aimun kie akanishau-aimun ne e nishit aimunna, tshetshi takaukat tipenitamun, kie e nikanishtakanikau kie uemuot tshetshi ishi-aiminanut nete mashinateu tshishe-utshimashkuessiu-mashinaikan. 22. Ne 16 nuash 20 ka pimapekashtet apu nenu takaukeut nenu tipenitamun kie e nikanishtanikau, utat kie neme nikan ka utamaikanikau mashinaikan ute kie nenu utakuaitshuena kie e itapashtanikau, ne aimuna kutak mat kat mishtukushiu-aimun kie akanashau-aimun.

Tshetshi tshishkutamatshanut ne eka ka itashit e ishi aimitau.

23.(1) ute Canada: a) ne ushkat aimun ka ishi aimikuiek^a kie mak e ishi nishtutamek eken mishtukushuat ka ishi aimit kie mak akanishauat nete ka apitau, b) katshishkutamuait nete ka iapitshissishit, e mishtakushiu-tshishkutamuait kie mak e akanishau-tshishkutamuait kie nete e apit ka mishtikushiu-tshishkutamuait miam ka ishi-uitakan api itashitau mishtukushut-tshetshi mishtikushiu-tshishkutamuait utauassimau nete ka iapitshissishit kie mak ka mamishishtit. (2) anitshenat utauassimau ka mishtikushiu-tshishkutamuait kie mak mekaut, nete kaiaipitshissishit kie mak ka mamishishtit ute Canada tshetshi mishtikushiu-tshishkutamuait, ne ka apitshissishit kie mak ka mamishishtit ne e ishi tshishkutamatshanut. (3) Nenu utipenitamunau ne (1) mak (2) ka pimapekashtet nishtuapamat^a tshetshi tshishkutamuait auassat, nete kapitshissishit kie ka mamishishtit, nete aimun eka iteshet e ishi-aimit mishtikushiu-aimun kie mak akanishau-aimun bete e apeik: a) kassinu nete uiesh nete e apeik^a anite e itashi auassat ne e ishi aiminanut, kunenitau nenu utipenitamunau, tshetshi tshishkashunanut nenu eka itashit e ishi aiminanut; b) tshitanu, anitshenat e itashitau auassat, tshetshi tshishkutamuait kie ne tshetshi tshishkashinit tshishe-utshimau e tshishkutamuait e ishi tshitapatakan eka itashit nenu e ishi aimit.

E tshi itashiminanut

24.(1) Kassinu auen, eka kuishk^a ka ietutan kie mak ka takaikanit utipenitamun kie mak eka tshi ishi inniut nenu uin e itenitak kie ume mashinaikan e tshishpeuatak, tshetshi itutau ka ueueshtakanit nete e tshi ueutinakanit nenu ka unitat kie mak e takaikanit utipenitamuna. (2) miam ne me ka pimapekashtet (1) ka itashtet e katshitaikan. Ne ka ueueshtakan ishi utinam^a aimunu e tshikanakuninit katshitinimupan e katshitaitshemunit utipenikamunu auenu ushtatshishinu uipatininu, ne miam ka ishpén, ne ua itapishtakan tshetshi tshishtimitan ne ka ueueshtakan

E ishi uauitakan

25. Ne ume mashinaikan e tshishpeuatakuin tipenitamuna kie ne ua ishi-iniut auen apu katshitaitshemikunit tipenitamun-innu-tipenitamuna, ka mashinatautshishunanut kie kutuka nishtutatun—innuat ute Canada, miam mate: a) ne tshishe-utshimashkuessiu-mashinaikan e nishtuapatak uashtessiu-pishim^a 1763; b) ne tipenitamun e utshipanikau nete ka mashinatautshishunanut nishtutatun kie mak natshe. 26. Ne me e tshishpeuatakuin nete tshitipenitamuna kie ne ua ishi iniuin apu ne katshitaitshemikuet nete ait tipenitamun ute Canada. 27. Ne tshe ishi nishtutatshishiek^a ume mashinaikan tshika ui katshitaitshmikuen ne ua utaitakan tshetshi tshikanakutan ute mitshetuit e ishi iniunanut, kie e ishi aimnanut ute Canada 28. Ne ait e ishi mashinatet ume mashinaikan, ne tipenitamuna kie ne ua ishi iniuin ishkuuat kie napeuat nenu katshitaukut. 29. Ume mashinaikan e tshishpeuatanikau tshitipenitamuna apu katshititshaimikuet ne tshishe-utshimashkuessiu-mashinaikan e ishi tshishpeuatak nenu katshishkutamatshetshuapa ka tipanishit 30. Ume mashinaikan, ne ka tatipanishit assi, utakuaitshenaua kie mak ne tshishe-utshimau-tukuaitshen e nenu katshitaukut Yukon, Tshiutinussit-assi kie nenu utakuaitshenaua. 31. Ume mashinaikan apu pitepan nete utakuaitshen nete mashinaitsheutshuat kie nete ka nikanipit.

E ishi pimipinitan ume mashinaikan

32.(1) Ume mashinaikan: a) nete tshishe-utshimat kie mak utaua-tshishe-utshimat, kie nete kassinu e ishi katshitaitshemikuat tshishe-utshimat, iat nete Yukon kie nete Tshiutinussit-assit; b) nete takuaitshen-mashinaitsheutshuapit kie nete tshishe-utshimassit ka tatipanishit, nutim nete uet tshitapanikau takuaitshen. (2) Eka ka nashak nenu (1) ka pimapekashtenit, ne 15 ka itashtet nishtu-pipunna muk minau neme katshi utamaikan. 33.(1) Nete tshishe-utshimat kie mak ne takuaitshen-mashinaitsheutshuap nete ka tipanishit tshi utaimam^a takuaitshen muk tshika ui katshitaim nenu kapimapeikushteshinit 2 kie mak nenu nishuasht nuash kutunnu-ashu –patetat k pimapeikashtenit ka iteshitenit. (2) ne takuaitshen kie mak ne e ishi uauitakan katshitaitshemikuan ume kie tshika ui ishi minupaniueu mishue e matshipin kie katshitaitshemikuet ume mashinaikan. (3) Ne mashinaikan e katshitauet nete (1) kapimapekashtet apu minuat kie mak apu ashpitishimuatshanut neme patetat-tatupunna katshi utamaikan (4) ne tshishe-utshimautshuap kie mak ne takuaitshen-tshishe-utshimasset tshi utaimam^a takuaitshen ne e ishi katshitaitshemikuet (1) e pimapekashtet (5) ne ka pimapekashtet (3) kassinu katshitaitshemikuen nete (4) ka itashtet ka pimapekashtet

E ishi uitakan

34. E ishi uitakan ute: Mashinaikan utipenitamuna kie muk ua ishi inuin ute Canada.

« Tshita ui ashtananu tan tshe ishi innuak, tshakuan tshe nikanishtaiait tshek tapuetatshishuna tshe mamunikuait ute Canada, ne tshetshi ishpitenitakunikau ne tatipan e ishi inniunanut, tshimatiniimatshishinanu inniun kie ait tshi ishi inniunanu nete kassinu tatipan tshakuan e nikanishtaiait kie e ishineiak ute ne eka e tshishkakuiak tshakuan kie minuatimuna e apiak^a. »